

Handläggare
Anna Carnelius
0480-450305

Datum
2015-03-10

Ärendebeteckning
2015-1059

Samhällsbyggnadsnämnden

YTTRANDE

Yttrande över förslag till åtgärdsprogram för havsmiljön – God havsmiljö 2020

Havs- och vattenmyndighetens diarienummer 3563-14
Kommunstyrelsens diarienummer KS 2015/0148.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner kontorets yttrande och föreslår kommunstyrelsen att anta det och översända det till Havs- och vattenmyndigheten såsom kommunens svar på samrådet.

Bakgrund

Trots ett omfattande och långvarigt åtgärdsarbete för en bättre havsmiljö finner man fortsatt många tecken på att det marina miljötillståndet i Nordsjön och Östersjön inte är tillfredställande. De största problemen är kopplade till övergödning, farliga ämnen, fysisk exploatering och fiske, vilka alla inverkar negativt på de ekosystemtjänster som haven levererar till samhället. Samtidigt ökar trycket från olika näringar, exempelvis energi, turism och transporter. Utvecklingen är likartad i många andra havsområden i Europa.

För att på sikt vända den negativa miljöutvecklingen och stimulera till ett hållbart nyttjande av havens resurser har EU infört havsmiljödirektivet som i Sverige genomförs genom havsmiljöförordningen. Målet är att uppnå god miljöstatus senast vid utgången av 2020.

Arbetet med förordningen sker i återkommande förvaltningscykler på 6 år. Rent praktiskt innebär arbetet med havsmiljödirektivet att medlemsländerna ska bedöma och definiera miljöstatus i sina marina vatten. Miljökvalitetsnormer och indikatorer ska fastställas. Efter det ska program för övervakning tas fram, liksom ett åtgärdsprogram med de

åtgärder som krävs för att nå god miljöstatus. Åtgärderna ska sedan genomföras, följas upp och utvärderas till nästa cykel.

Samråd

Det åtgärdsprogram för havsmiljön som vi nu ska lämna synpunkter på ska innehålla de åtgärder som krävs för att god miljöstatus ska uppnås år 2020. Detta är det första åtgärdsprogrammet som har tagits fram enligt havsmiljöförordningen. Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig för programmet.

Mer information och förslaget till åtgärdsprogram finns på Havs- och vattenmyndighetens hemsida:

<https://www.havochvatten.se/hav/samordning--fakta/miljomal--direktiv/havsmiljodirektivet/atgardsprogram-.html>.

Programmet riktar sig till myndigheter och kommuner och åtgärderna ska i princip genomföras utifrån gällande lagstiftning men kräver ytterligare resurser för att programmets mål ska kunna nås. Åtgärdsprogrammet omfattar de åtgärder som krävs utöver de åtgärder som redan pågår eller är beslutade för att god miljöstatus ska nås. Då kunskapsluckorna är många kommer åtgärdsprogrammet behöva revideras när ny kunskap finns tillgänglig.

Åtgärderna i förslaget till åtgärdsprogram riktar sig till stor del mot nationella och regionala myndigheter och innebär i de flesta fall att dessa behöver genomföra utredningar och ta fram vägledningar. Flera av de åtgärder som kommer att genomföras under denna förvaltningscykel kommer dock att få inverkan på kommunernas arbete. Exempel som kan nämnas är att Boverket åläggs att ta fram vägledning för kommunal havs- och kustplanering och att Naturvårdsverket får i uppdrag att ta fram vägledning för provnings- och tillsynsmyndigheter i syfte att reducera utsläpp av farliga ämnen från avloppsreningsverk. Det finns en samhällsekonomisk konsekvensanalys i åtgärdsprogrammet och där redovisas förväntade kostnader hos kommunerna för att genomföra åtgärder inom dessa områden.

Det finns en åtgärd som riktar sig direkt till kommunerna. Den gäller åtgärder mot marint avfall. Vid revidering av de kommunala avfallsplanerna behöver kommunen identifiera och belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp samt sätta upp målsättningar för sådant arbete.

Värt att notera är att Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att utreda möjligheter att påverka den interna näringsbelastningen i Östersjön och att Jordbruksverket ska utreda möjligheterna till att finansiellt ersätta nettoupptag av kväve och fosfor genom odling och skörd av blå fånggrödor.

Samhällsbyggnadsnämnden har fått Kommunstyrelsens uppdrag att lämna förslag på samrådssvar till Kommunstyrelsen. Elena Bäcklund på Samhällsbyggnadskontoret, Renate Foks och Susanna Minnhagen

på Serviceförvaltningen, Karin Löfström på Kommunledningskontoret samt Lena Ålind på Kalmar Vatten AB har lämnat synpunkter på förslaget till åtgärdsprogram och Anna Carnelius har sammanställt synpunkterna.

Remissvar

I och med att mycket arbete återstår och åtgärdsprogrammet till stor del riktar sig mot nationella och regionala myndigheter har Kalmar kommun inte så många invändningar.

Kalmar kommun kommer inom kort att anta en ny avfallsplan. Avfallshantering i kustområdet ingår i planen. Det är viktigt med tydligare riktlinjer vad som förväntas av kommunerna i denna typ av planer.

Vi noterar att den samhällsekonomiska konsekvensanalysen innehåller åtgärdskostnader hos kommunerna som inte finns med i åtgärdsprogrammet. Ett exempel är att man i den samhällsekonomiska konsekvensanalysen räknar med att kommunala reningsverk i förlängningen kan komma att behöva åtgärdas i syfte att reducera utsläpp av farliga ämnen. Detta återfinns inte som åtgärd riktad mot kommunerna. Det blir därmed ottydligt vad som förväntas av kommunerna under förvaltningscykeln.

Det gläder oss att åtgärdsprogrammet innehåller åtgärder som innebär att man undersöker hur man kan minska den interna näringsbelastningen i Östersjön och att man ska utreda finansieringsmöjligheter för blå fånggrödor. Vi noterar att detta kan överlappa kommunernas åtgärd 5, Havs- och vattenmyndighetens åtgärd 8 och länsstyrelsernas åtgärd 6 i Åtgärdsprogrammet för Södra Östersjöns vattendistrikt. Det behöver förtydligas hur dessa åtgärder ska samverka. Vi vill också påminna om att denna typ av åtgärder inte bör få ersätta åtgärder vid källan. Detta bör gälla generellt både för gödningsämnen och förorenande ämnen. Genom att reducera risker under hela livscykeln från tillverkning till avfallsprodukt kan man begränsa utsläppen i miljön.

Vi uppskattar att det finns ett avsnitt om kommunikation och information till allmänheten om skräp i havet. Detta skulle kunna breddas till flera ämnen, till exempel en nationell informationskampanj riktad mot båtägare i Östersjön. Det vore önskvärt att lokala företrädare som kommuner och vattenråd erbjuds möjlighet att delta i dessa nationella informationskampanjer. På detta sätt får målgruppen entydigt och korrekt information. Samtidigt kan kampanjen använda sig av olika metoder och sätt att nå målgrupper.

Anna Carnelius
Miljöskyddsinspektör